

Raahen kaupungin some-ohjeistus henkilöstölle ja luottamushenkilöille

Käsittelykierto: esihenkilöinfo 31.3.2025, yhteistyötoimikunta 9.4.2025, henkilöstöjaosto 21.5.2025

Sisältö

Sisältö	2
Raahen kaupungin työntekijä ja luottamushenkilö sosiaalisen median käyttäjänä	3
1.Sosiaalinen media on tärkeä tiedonvälitys- ja yhteydenpitokanava	3
2.Sananvapaus on perusoikeus	4
3.Omilla some-tileillä toimiminen on yksityisasia	4
4.Sosiaalisen median käyttö työajalla	4
5.Eettiset toimintaohjeet ja lojaliteettivelvoitteet	5
6.Ohjeita sosiaalisen median turvalliseen käyttöön	5
7.Haastavat keskustelut, kohut ja kriisit	5
8.Kuvamateriaalin käyttö sosiaalisessa mediassa	6
9.Huomioitavia asioita someviestintään	6
10.Luottamushenkilön toiminta sosiaalisessa mediassa	7
11.Laadukas vuorovaikutus ja hyvät käytöstavat ovat somessa samat kuin muussa elämässä	8
12.Tehdään arvojen mukaista viestintää	8

Raahen kaupungin työntekijä ja luottamushenkilö sosiaalisen median käyttäjänä

Tämä ohjeistus on tarkoitettu somea muussa kuin työtehtävässä käyttävälle henkilöstölle ja luottamushenkilöille.

1. Sosiaalinen media on tärkeä tiedonvälitys- ja yhteydenpitokanava

Monien etujensa lisäksi somen käyttöön sisältyy myös riskejä ja tiedossa on, että somekirjoittelulla on usein haitallista vaikutusta yhteistyöhön ja yhteisön henkiseen tilaan.

Kuka tahansa meistä voi päätyä valheellisen herjauksen, loukkaavan kirjoittelun tai maalittamisen kohteeksi. Some-häirintä on mielivaltaista ja epärationaalista toimintaa, jonka motiivit voivat olla moninaiset. Kuten kiusaamisessa yleensä, syy kiusaamiseen löytyy aina, kun halua kiusaamiseen on.

Tässä ohjeistuksessa annetaan ohjeita siihen, miten toimia, jos päädyt kunnianloukkauksen tai häirinnän kohteeksi työ- tai luottamushenkilöroolisi vuoksi. Raahen kaupungin henkilöstön jäsenen ja luottamushenkilön on tärkeää tietää, ettei kaikkea tarvitse sietää eikä kiusaamisen kohteeksi joutumisesta seuraavan pahan olon kanssa tarvitse jäädä yksin. Loukkaus tai pahimmillaan rikos ei koske pelkästään työntekijää tai luottamushenkilöä, vaan on organisaation yhteinen asia, johon yhdessä myös löydetään ratkaisut.

Ohjeistuksessa kerrataan laadukkaan vuorovaikutuksen ja hyvän käytöksen perusteita, joiden mukaan toimimalla ei vahingossa tule syyllistyneeksi häirintään tai kunnianloukkaukseen. Kiinnittämällä asiaan huomiota tulemme osaltamme parantaneeksi yleistä keskustelukulttuuria.

Somekäytöstä koskeva ohjeistus koskee kaikkia kaupungin työntekijöitä ja luottamushenkilöitä silloin, kun osallistutte Raahen kaupungin asioita käsittelevään keskusteluun tai jaatte omien tilienne kautta kaupungin sisältöjä. Jakaminen ja rakentavaa keskustelua herättävä kommentointi on toivottavaa ja hyödyksi päivitysten näkyvyydelle.

Sanoilla rakennamme tätä yhteistä todellisuutta, jossa elämme. Millaiseksi sitä rakennamme, on meistä – ja sanoistamme kiinni.

2. Sananvapaus on perusoikeus

Sanavapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja viestejä kenenkään estämättä. Tulee kuitenkin muistaa, että myös yksityiselämän suoja turvataan perustuslaissa. Jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu, ja henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Laki toisaalta antaa oikeuden vapaaseen ilmaisuun, mutta myös suojaa meitä siten, että toiseen henkilöön liittyvissä asioissa sananvapaus on rajattua.

Sananvapauserikoksia ovat rikoslaissa määritellyt kunnianloukkaus, kiihottaminen kansanryhmää vastaan, uhkaus, panettelu tai solvaus, uskonrauhan rikkominen ja identiteettivarkaus. Myös luottamushenkilön tai työntekijän asemaan liittyy tiettyjä sananvapauden rajoituksia esimerkiksi uskollisuus- ja käyttäytymisvelvollisuuden ja erilaisten salassapitovelvollisuuksien muodossa.

3. Omilla some-tileillä toimiminen on yksityisasia

Omilla laitteilla käytössä olevat henkilökohtaiset tilit ovat yksityisasiota, eikä työnantaja voi suoraan puuttua niiden olemassaoloon tai sisältöön.

Tulee huomioida kuitenkin, että kaupungin henkilöstöön kuulumisen asettaa tiettyjä vaatimuksia myös vapaa-ajalle.

- Kun henkilökohtaisella tilillä julkaisee työnantajaa koskevaa sisältöä tai tietoa, tulee muistaa, että henkilöstön jäsenenä on olemassa lojaliteettivelvollisuus työnantajaa kohtaan ja myös luottamushenkilön toiminnalla on velvoitteensa.
- Sosiaalisen median kautta vaikutetaan todellisiin tapahtumiin ja toimintoihin eli sanoilla on seurauksensa hyvässä ja pahassa.
- Äärimmilleen vietyinä pelissä on kuntalaisten luottamus päätöksentekoon ja kaupunkiorganisaation hallintoon.

4. Sosiaalisen median käyttö työajalla

- Työaikana sosiaalisen median käyttö kuuluu vain työtehtävien hoitamiseen eli silloin, kun se on kirjoitettuna henkilön tehtävänkuvaan.
- Raahen kaupungin verkkoyhteydet, työasemat ohjelmistoinen ja mobiililaitteet on tarkoitettu työtehtävien hoitamiseen.
- Kaupungin somekanavia päivittävillä tunnusten haltijoilla on yhtenäinen käytäntö ja ohjeistus virallisten julkaisujen tekoon. Viestintätiimin ja muiden päivittäjien ohjeistus on huomattavan paljon tarkempi ja yksityiskohtaisempi. Päivittäjien toiminta tähtää tasaisen laadukkaaseen, tunnistettavaan someviestintään ja sitä sitoo julkiselle toimijalle asetetut monet kriteerit, direktiivit ja valtakunnan tason ohjeistukset, kuten esim. kuntalaki.

5. Eettiset toimintaohjeet ja lojaliteettivelvoitteet

- Työntekijän tulee noudattaa työlainsäädäntöä ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvää lainsäädäntöä myös viestiessään yksityishenkilönä työasioista.
- Työ- ja yksityisrooli on sosiaalisen median käytössä osattava erottaa toisistaan ja vapaa-ajalakin työntekijän on säilytettävä lojaliteetti työnantajaa kohtaan ja puhuttava työnantajasta asiallisesti.

”Työntekijän lojaliteettivelvollisuus perustuu työsopimuslain 3 luvun 1 §:n 2. virkkeeseen, jonka mukaan työntekijän on toiminnassaan vältettävä kaikkea, mikä on ristiriidassa hänen asemassaan olevalta työntekijältä kohtuuden mukaan vaadittavan menettelyn kanssa.”

- Tilisi kaupungin toimintaa sivuava sisältö vaikuttaa julkiseen kuvaan Raahen kaupungista työnantajana ja alueena. Osaltasi voit siis vaikuttaa siihen, millaiseksi kuva Raahesta rakentuu. Tuhatpäisen henkilöstön jakaman sisällön äänensävy, asenne ja muu info on tehokasta viestintää, jolloin sävyillä ja sanavalinnoilla on todellista merkitystä kotikaupungista tai työnantajasta puhuttaessa.
- Muista, että sekä työkaverillasi että esihenkilölläsi on oikeus itse päättää, mitä tietoa heistä somessa jaetaan ja tämä pätee sekä tekstin että kuvamateriaalin osalta.

6. Ohjeita sosiaalisen median turvalliseen käyttöön

Tietoturvaohjeet sosiaalisessa mediassa ovat samat kuin muualla verkossa. Työntekijän tulee:

- Kunnioittaa yksityisyyden suojaa
- noudattaa vaitiolovelvollisuutta
- käyttää vahvoja salasanoja ja kaksivaiheista tunnistautumista
- välttää tuntemattomien yhteydenottojen hyväksymistä
- suhtautua varoen lisäsovelluksiin
- pitää laitteensa ja sovellukset ajan tasalla
- muistaa, ettei käytä julkisia WiFi-verkkoja ilman suojausta.

7. Haastavat keskustelut, kohut ja kriisit

Sosiaalisessa mediassa voi syntyä kriittisiä tai hyökkääviä keskusteluja, joissa kritiikin kohteena on työnantaja, työkaverisi tai oma kotikaupunkisi.

- Jos puolustushalu herää, voi haastaviin kommentteihin vastata tiiviisti ja asiallisesti.

- Ei kuitenkaan kannata lähteä pitkälliseen väittelyyn, vaan mieluummin ohjata keskustelijoita oikean tiedon ääreen esim. raahe.fi-sivustolla jaettuun tietoon tai Dynastyn esityslis-taan/pöytäkirjaan.
- Jos huomaat, että tarvittavaa tietoa puuttuu virallisilta sivuiltamme, ota yhteyttä kaupungin viestintään, niin tiedämme korjata tilanteen.
- Jos jokin asia eskaloituu somekohuksi, ole yhteydessä kaupungin viestintään. Saat apua, tu-kea ja vinkkejä tilanteeseen.
- Jos kohtaat häirintää tai maalittamista työ- tai luottamushenkilöroolisi johdosta, ota kuva-kaappaus viestiketjuista ja ota yhteyttä työsuojeluvaltuutettuun tai henkilöstöpäällikköön.

Kaupunki organisaationa puuttuu tapaukseen joko rikosoikeudellisesti tai työsuojeluperiaatteiden mukaisesti. Luottamushenkilöiden tapauksessa asia käsitellään toimielimen puheenjohtajan joh-dolla.

8. Kuvamateriaalin käyttö sosiaalisessa mediassa

Valokuvien käyttö sosiaalisessa mediassa on tehokas tapa viestiä ja jakaa tietoa. On kuitenkin tär-keää huomioida seuraavat seikat:

- Jaa vain kuvia, joihin sinulla on oikeus eli ne ovat itse ottamiasi tai sinulla on kuvaajan lupa. Asiallista on myös lisätä päivitykseen maininta kuvan ottajasta.
- Varmista, että sinulla on lupa käyttää ja jakaa valokuvia, joissa esiintyy muita ihmisiä.
- Vältä sellaisten kuvien jakamista someen, joissa näkyy tunnistettavia alaikäisiä, vaikka ku-vattavilta ja heidän huoltajiltaan olisi lupa.
- Älä julkaise kuvia, jotka voivat loukata yksityisyyttä tai paljastaa luottamuksellisia tietoja.
- Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa eli mieti ennen julkaisua, mitä kaikkea kuvasi vies-tii.
- Muista, että sosiaalisen median palveluissa julkaistua sisältöä ei välttämättä koskaan enää saa poistettua verkosta.

9. Huomioitavia asioita someviestintään

Seuraavat huomioitavat seikat koskevat sekä henkilöstön jäseniä että luottamushenkilöitä:

- Kriisi- ja häiriötilanteissa toimitaan kriisiviestinnän linjausten mukaisesti eli ei viestitä viralli-sen viestintävastuussa olevan viranomaisen tiedottamisen ohi.
- Julkisessa keskustelussa ei herjata tai mustamaalata kaupunkia tai sen työntekijöitä. Ei sa-hata omaa oksaa eli heikennetä alueen tulevaisuutta.
- Jos kyseenalaisen kritiikin kohde on tunnistettavissa tai asia on johdettavissa johonkin tiet-tyyn työntekijään esim. tehtävänimikkeen perusteella, syyllistyy häirintään, mistä on

aiheellista kohteen tehdä häirintäilmoitus ja odottaa asian julkista korjaamista ja anteeksi-
pyyntöä eli maineenpalauttamista.

- Somessa ei valehdella.
- Tarkistetaan asiakokonaisuuksiin liittyvät faktat ennen asian jakamista tai osallistumista aiheeseen liittyvään keskusteluun mediassa tai sosiaalisessa mediassa, jotta ei vahingossa-
kaan jaeta väärää tietoa.
- "Ei-julkisten" eli keskeneräiseen asiaan liittyvien asiakirjojen osalta tiedon jakamiseen sosi-
aalisessa mediassa pätevät samat säännöt kuin muuhunkin valmisteluvaiheessa olevan tie-
don jakamiseen. Mahdollisuus tiedon jakamiseen tulee varmistaa asiaa valmistelevalta vir-
kamieheltä. Salassa pidettäviä tietoja tai sellaisia henkilötietoja, joita ei voisi muutenkaan
laittaa verkkoon, ei julkaista sosiaalisessa mediassa.
- Jos luottamushenkilö on myös työ- tai virkasuhteessa kaupunkiin, somen käyttö työaikana
tulee suunnata työasioihin, sikäli kuin some kuuluu omiin työtehtäviin.

10. Luottamushenkilön toiminta sosiaalisessa mediassa

Kuntalaissa on yleinen säännös luottamushenkilön käyttäytymisestä (kuntalaki 69 §).

- Säännös koskee luottamushenkilön toimintaa luottamustehtävässään. Sen mukaan luotta-
mushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtä-
vässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Luottamushenkilön edellytetään kohte-
levan asukkaita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti.

Luottamushenkilöiden tulee toimia myös sosiaalisessa mediassa vastuullisesti ja asiallisesti.

Heidän tulee:

- Noudattaa samoja eettisiä toimintaohjeita ja lojaliteettivelvoitteita kuin kaupungin työntekijöiden
- vältellä provosoivaa tai loukkaavaa kielenkäyttöä
- edistää avointa ja rakentavaa keskustelua.

Luottamushenkilöt toimivat sosiaalisessa mediassa omalla profiilillaan tai erillisellä poliittikkoprofiilillaan. He edustavat somessa itseään sekä toimivat myös Raahen lähettiläinä.

Luottamushenkilöiden tehtävä on pitää osaltaan huolta Raahen maineesta ja edesauttaa positiivisen kaupunkikuvan ja ilmapiirin rakentamista. Luottamushenkilöt voivat tehdä arvokasta työtä ja oikoa kaupungin toimintaa koskevia virheellisiä käsityksiä somekanavissaan. Luottamushenkilöiden sanoilla on painoarvoa ja vaikutusta eli lausunnoilla on mahdollista tehdä paljon hyvää, rakentaa yhteistyötä ja parantaa keskustelun tasoa.

Luottamushenkilön eettistä some- ja mediakäytöstä on omalla nimellä kirjoittaminen ja julkaiseminen. Julkishallinnolliselta organisaatiolta ja sen jäseniltä odotetaan läpinäkyvyyttä ja avoimuutta, mikä ei toteudu nimimerkkien takaa.

11. Laadukas vuorovaikutus ja hyvät käytöstavat ovat somessa samat kuin muussa elämässä

Sosiaalisessa mediassa on tärkeää noudattaa hyviä käytöstapoja ja kunnioittaa muita käyttäjiä. Tämä tarkoittaa:

- Ystävällistä ja kunnioittavaa kielenkäyttöä
- asiallista ja rakentavaa keskustelua
- toisten mielipiteiden kunnioittamista, vaikka olisit eri mieltä
- somessakaan ei mennä henkilökohtaisuuksiin eikä provosoida
- jaetaan totuudenmukaista ja tarkistettuun faktaan perustuvaa tietoa.

Epäasiallista käytöstä myös somessa on:

- Loukkaavien kommenttien esittäminen
- perättömien syytösten ja juorujen levittäminen
- vähättely ja nimittely
- mustamaalaaminen ja maalittaminen
- pilkkaaminen ja naurunalaiseksi saattaminen
- sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjivä puhe tai muu toiminta
- seksuaalinen häirintä
- ikään, alkuperään, kansalaisuuteen, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, mielipiteeseen, poliittiseen toimintaan, ammattiyhdistystoimintaan, perhesuhteisiin, terveydentilaan, vammaisuuteen, seksuaalisen suuntautumiseen tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyn perustuva syrjivä puhe tai muu toiminta
- uhkailu.

12. Tehdään arvojen mukaista viestintää

Raahen kaupungin strategiassa arvoiksemme on määritelty rohkeus, vastuullisuus, tasapuolisuus ja yhteisöllisyys. Viestinnän näkökulmasta rohkeus tarkoittaa esimerkiksi avoimuutta ja rehellisyyttä eli sitä, että seisoo sanojensa takana linjakkaasti ja rehellisesti. Vastuullisuus on sanojensa seurausten kantamista sekä harkintaa jo etukäteen, jotta varmasti osaa viedä asioita rakentavaan suuntaan. Yhteisöllisyyden kokemus syntyy asenteesta ja toimista, joilla yhteisön jäsenet kutsutaan ja

hyväksytään mukaan eikä suljeta ulkopuolelle, mistä syntyvä kokemus rikkoo tasapuolisuuden pyrkimystä.